

สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน Human Rights Lawyers Association

109 ซ.สิทธิชน ถ.สุทธิสารวินิจัย แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320

โทร (Tel) / โทรสาร(Fax) : 02-6934939, 02-6930682 E-mail: hrla2008 @ gmail.com

109 Soi Sitthichon Suthisarnwinichai Rd. Samsennok Huaykwang Bangkok Thailand

แถลงการณ์

ขอให้รัฐบาลยุติการใช้ความรุนแรงต่อผู้ที่ออกมาใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ

จากกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจได้นำกำลังเข้าปิดกั้น สกัดและใช้รถฉีดน้ำแรงดันสูงฉีดไล่ประชาชน ที่ออกมาใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมเพื่อเรียกร้องให้ปฏิรูปสถาบันกษัตริย์ ณ บริเวณหน้าศาลฎีกา เวลาประมาณ 18 นาฬิกาเศษของวันที่ 8 พฤศจิกายน 2563 รวมถึงก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2563 เจ้าหน้าที่ได้ทำการฉีดน้ำที่มีแรงดันสูงและมีสารเคมีใส่ผู้ชุมนุมที่ออกมาเรียกร้องประชาธิปไตย โดยอาศัยอำนาจตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในท้องที่กรุงเทพมหานคร เพื่อสลายการชุมนุมของประชาชนที่เรียกตนเองว่าคณะราษฎร ซึ่งได้มีรายงานว่าการสลายการชุมนุมของเจ้าหน้าที่ ทั้งสองเหตุการณ์ทำให้ประชาชนได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมากนั้น

สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน (สนส.) มีความเห็นว่า

1. การใช้เสรีภาพในการชุมนุมของประชาชนเพื่อเรียกร้องให้ปฏิรูปสถาบันกษัตริย์ โดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การอ่านแถลงการณ์ การส่งจดหมายถึงพระมหากษัตริย์ การปราศรัยย่อย และการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ต่าง ๆ นั้น ยังถือเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ จึงเป็นสิทธิอันชอบธรรมที่ประชาชนพึงกระทำได้ตามที่ถูกรับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 44 และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อบทที่ 21 ที่รัฐไทยมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม ซึ่งการจำกัดใช้เสรีภาพในการชุมนุมดังกล่าวย่อมกระทำไม่ได้ การอาศัยเพียงข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามกฎหมายภายในประเทศเกี่ยวกับการชุมนุมบางประการ ไม่อาจทำให้การชุมนุมนั้นกลายเป็นการชุมนุมที่ไม่สงบจนเป็นเหตุให้รัฐใช้ความรุนแรงต่อผู้ชุมนุมได้ หากรัฐต้องการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุม รัฐพึงต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงความชอบธรรมทางกฎหมาย และความจำเป็นและได้สัดส่วนในการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมภายใต้บริบทของสังคมประชาธิปไตย และต้องอธิบายได้อย่างชัดเจนว่าการจำกัดนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ หรือความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชนหรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นด้วย มิใช่แต่เพียงการกล่าวอ้างอย่างคลุมเครือ

2. การแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเรียกร้องให้มีการปฏิรูปสถาบันกษัตริย์ ในฐานะสถาบันทางการเมืองที่สำคัญของประเทศให้ดำรงอยู่อย่างสอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยและอยู่เหนือการเมืองอย่างแท้จริง โดยไม่ได้ยั่วยุให้เกิดความเกลียดชัง ถึงขั้นยุยงให้ใช้ความรุนแรงต่อเป้าหมายนั้น (hate speech) ย่อมเป็นเสรีภาพในการแสดงออกที่ประชาชนพึงกระทำได้ภายใต้หลักการที่ถูกรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย มาตรา 34 และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อบทที่ 19 จึงย่อมเป็นสิทธิอันชอบธรรมในสังคมประชาธิปไตยที่ประชาชนพึงกระทำได้เช่นกัน

3. การที่เจ้าหน้าที่รัฐฉีดยาแรงดันสูงต่อผู้ชุมนุมที่ยังชุมนุมโดยสงบนั้น ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ละเมิดต่อเสรีภาพในการชุมนุมตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายระหว่างประเทศรับรองไว้ ทั้งยังไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 การกระทำดังกล่าวจึงเข้าข่ายเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการใช้ความรุนแรงเกินกว่าเหตุและไม่ได้สัดส่วน

ในการนี้ สมาคมฯ ขอเรียกร้องให้รัฐบาลและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

1. รัฐต้องยุติการใช้อำนาจที่จำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก การความคิดเห็น และการชุมนุมโดยสงบของประชาชนทุกกลุ่ม โดยต้องอำนวยความสะดวกให้การชุมนุมเป็นไปโดยสงบและป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นจากภายนอก
2. หน่วยงานรัฐและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบในทางกฎหมายต่อการกระทำดังกล่าว ทั้งทางแพ่ง อาญา และทางวินัย ถ้าหากมี โดยขอให้มีการสอบสวนทางวินัยโดยเร่งด่วนกับ พล.ต.ต. เมธี รักพันธุ์ ผบก.น.6 ในฐานะผู้บัญชาการควบคุมสถานการณ์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจในการสั่งการให้มีฉีดยาแรงดันสูงใส่ผู้ชุมนุม เพื่อไม่สร้างการสร้างความวุ่นวายและอันตราย และป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำของเจ้าหน้าที่เช่นนี้เกิดขึ้นอีกในอนาคต
3. เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างมีอาชีพ เป็นอิสระ และปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อผดุงความยุติธรรมและปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยไม่ยอมตกเป็นเครื่องมือของบุคคลกลุ่มใดที่มุ่งใช้กระบวนการยุติธรรมเป็นเครื่องมือกลั่นแกล้งทางการเมืองกับผู้เห็นต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อร่วมกันฟื้นฟูกระบวนการยุติธรรมให้ได้รับความน่าเชื่อถือและเชื่อมั่นจากประชาชนอีกครั้ง

ด้วยความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์